

HONORÉ DE BALZAC

Το καταραμένο παιδί

ΑΠΟΔΟΣΗ-ΔΙΑΣΚΕΥΗ

ΛΑΖΑΡΟΣ ΒΑΡΤΑΝΗΣ – ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΠΑΤΡΕΧΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ

ΚΕΔΡΟΣ

Honoré de Balzac: *Το καταραμένο παιδί*
Απόδοση-Διασκευή: Λάζαρος Βαρτάνης – Στέφανος Παπατρέχας

ISBN 978-960-04-5570-0

Επιμέλεια-Διόρθωση: Μαρία Σπανάκη
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© Λάζαρος Βαρτάνης – Στέφανος Παπατρέχας, 2025

© Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 2025

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΜΟΙΡΕΣ

1562. Γαλλία. Η Εκκλησία μάχεται τον βασιλιά. Ο βασιλιάς μάχεται τους Ουγενότους. Οι Ουγενότοι μάχονται την Εκκλησία. Χάος και αναρχία. Πόλεμος. Πολιορκίες. Δολοφονίες. Θάνατοι. Στο όνομα της Εκκλησίας. Πόλεμος. Στο όνομα του βασιλιά. Πόλεμος. Στο όνομα της Εκκλησίας. Στο όνομα του βασιλιά.

Ο κόμης Ντ'Ερουβίλ. Έχει υπό την εξουσία του όλη την περιοχή της Νορμανδίας. Πάντα στην υπηρεσία του βασιλιά και άρχοντα ενός από τους πιο πλούσιους και παλιούς οίκους της Γαλλίας.

Η σφαγή του Βασί. Πόλεμος. Αδίστακτος και αιμοσταγής ο κόμης Ντ'Ερουβίλ νιώθει βαθύ μίσος για όποιον πολεμάει τη θρησκεία του, μα και τον βασιλιά του.

1572. Η νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου. Πόλεμος. Το πρόσωπο του κόμη, όπου οι μάχες έχουν αφήσει ήδη τα άγρια σημάδια τους, σκορπίζει σε όλους τον τρόμο.

1588. Η ημέρα των οδοφραγμάτων. Πόλεμος.

Η όψη μα και η σκοτεινή ψυχή του κόμη Ντ'Ερουβίλ διώχνουν μακριά όλες τις γυναίκες. Μόνο μπροστά στους τίτλους, στη δόξα και στα πλούτη υποκλίνεται. Από νωρίς, λοιπόν, στρέφεται στη μόνη ερωμένη που τον παρηγορεί. Τη Φεουδαρχία. Εκείνη τον φέρνει μπροστά στην Ιωάννα, μόνη κληρονόμο μιας τρανής περιουσίας.

Του δίνεται ως ένδοξο λάφυρο.

Για την Ιωάννα, μάρτυρες του γάμου είναι η ανάγκη και ο τρόμος. Για εκείνον, το κέρδος και η φιλοδοξία.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Είσαι δική μου.

ΜΟΙΡΕΣ

Η ένωση αυτή του δίνει κι άλλη δύναμη.

Μαζί με την Ιωάννα παίρνει εδάφη και περιουσία.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Είσαι δική μου.

ΜΟΙΡΕΣ

Οι υποτελείς του κόμη θαυμάζουν το ζεύγος. Υποκλίνονται στη φήμη και στη μεγαλοπρέπεια του.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Είναι δική μου.

ΜΟΙΡΕΣ

Ταξιδεύουν, για να γνωρίσουν όλοι τη σύζυγό του.
Γιορτές και δεξιώσεις επισφραγίζουν την ένωση.

(Ως υποτελείς του ΚΟΜΗ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΛ.)

- Δώρο για την εξοχότητά σας, άρχοντά μου.
- Ο μαρκήσιος Ντε Βερνέιγ επιθυμεί να παραθέσει δείπνο προς τιμήν σας.
- Το πιο εκλεκτό κυνήγι για εσάς.
- Ο Θεός να ευλογεί την ένωσή σας.
- Κόμισσα Ντ'Ερουβίλ, δούλος σας.
- Και πώς σας φαίνεται, αγαπητή μου, η πόλη μας;
- Με το καλό και απογόνους.
- Ο Θεός να ευλογεί την ένωσή σας.
- Με το καλό κι άντρας απόγονος.
- Νόμιμος κληρονόμος.
- Η συνέχεια των Ντ'Ερουβίλ.
- Η ευλογία του οίκου σας.
- Δώρο του Θεού είναι τ' αγόρια.
- Μα όσα παιδιά έρχονται στον κόσμο δέκα μήνες ύστερα από τον θάνατο του άντρα;
- Είναι νόμιμα;
- Ή επτά μήνες από την πρώτη νύχτα του γάμου;
- Είναι νόμιμα;
- Μακριά από εμάς τέτοιο κακό, άρχοντά μου.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

(Στην ΙΩΑΝΝΑ.) Αν δέκα μήνες μετά τον θάνατό μου γεννηθεί από εσένα ένα μωρό, δεν θα μπορώ να κάνω κάτι. Όμως, για το δικό σου το καλό, μικρή μου, μη φέρεις στον κόσμο ένα παιδί εφτά μήνες από τώρα.

ΜΟΙΡΕΣ

- Άρχοντά μου.
- Όχι δα.
- Και τι θα κάνετε, αγαπητέ μου, αν γεννήσει στους εφτά μήνες;

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Θα πνίξω με τα ίδια μου τα χέρια μητέρα και μωρό και θα πετάξω τα νεκρά κορμιά τους στον μαύρο ωκεανό.

ΜΟΙΡΕΣ

- «Θα πνίξω με τα ίδια μου τα χέρια μητέρα και μωρό».
- Σε εφτά μήνες.
- «Και θα πετάξω τα νεκρά κορμιά τους».
- Σε εφτά μήνες.
- «Στον μαύρο ωκεανό».
- Εφτά μήνες, εφτά μήνες, εφτά μήνες...

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

(Γυναικεία κραυγή. Η ΙΩΑΝΝΑ βρίσκεται ξαπλωμένη στην κρεβατοκάμαρα του πύργου του οίκου Ντ'Ερουβίλ. Έχει κλείσει το στόμα της με το χέρι της. Δίπλα, κρατώντας τη σφιχτά, κοιμάται ο ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΛ. Ήχος καταγίδας. Η ΙΩΑΝΝΑ βαριανασαίνει.)

ΜΟΙΡΕΣ

Έρχεται η ώρα.
Εφτά μήνες.
Έρχεται.

(Η ΙΩΑΝΝΑ βαριανασαίνει.)

Ο καρπός του κόμη και της Ιωάννας, που ο θάνατος τον απειλεί πριν καν έρθει στον κόσμο, ζητάει επίμονα να βγει από τα σπλάχνα της.

Πόνοι φριχτοί.
Έρχεται η ώρα. Έρχεται.

ΙΩΑΝΝΑ

Κακόμοιρη εγώ.

ΜΟΙΡΕΣ

Δυστυχισμένη.
Όσα ο ήλιος έλουζε με φως, όλα καλύφθηκαν από
βαθύ σκοτάδι.
Εφτά μήνες.
Τίποτα καλό δεν μπορείς να περιμένεις.
Άμα ξυπνήσει;

ΙΩΑΝΝΑ

Κακόμοιρη εγώ.

ΜΟΙΡΕΣ

Μόνο κατάδικος την ώρα που το σκάει φοβάται
τόσο μην τον δουν.
Ο άνεμος λυσομανά. Οι πόνοι δυναμώνουν.

ΙΩΑΝΝΑ

Κακόμοιρο παιδάκι.

ΜΟΙΡΕΣ

Σε πολεμάνε όλα.
Κρατήσου.
Η κάμαρα αναστενάζει, κι αυτή, και κάθε ήχος
σού τραντάζει την ψυχή.
Ο κόμης κοιμάται.
Αν ξυπνήσει;
Πόσο θ' αντέξεις;
Πρόσεχε.
Σε άκουσε;
Κοιμάται.
Αν ξυπνήσει;

Θα εκδικηθεί. Το ξέρεις.
Θα σας σκοτώσει.

(Η ΙΩΑΝΝΑ βαριανασαίνει.)

Έρχεται η ώρα.
Τι μπορείς να κάνεις;
Αν ξυπνήσει;

(Η ΙΩΑΝΝΑ βαριανασαίνει.)

Δυστυχισμένη.
Μονάχα ο θάνατος μπορεί να σε γλιτώσει.
Ν' ανοίξεις το παράθυρο και να ριχτείς στον μαύρο ωκεανό;
Να σβήσεις μια για πάντα, και να σβηστεί μαζί και ο αθώος σου καρπός;

ΙΩΑΝΝΑ

Κακόμοιρο παιδάκι.

ΜΟΙΡΕΣ

Μη μιλάς. Θα τον ξυπνήσεις.
Όσο κι αν είναι ο πόνος σου, κρατήσου.
Κοιμάται. Μην ανησυχείς. Κοιμάται, αλλά σώπα.
Κρατήσου.
Αν ξυπνήσει;
Κοιμάται.
Θα ξυπνήσει.

(Η ΙΩΑΝΝΑ βαριανασαίνει. Ο ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΛ ανοίγει τα μάτια του.)

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

(Η ΙΩΑΝΝΑ βγάζει μια κραυγή.)

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Γιατί κλαις;

ΙΩΑΝΝΑ

Υποφέρω.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Μικρούλα μου. Τι κακό υπάρχει στο να υποφέρει κανείς; *(Κάνει κίνηση να χαϊδέψει την ΙΩΑΝΝΑ. Εκείνη απομακρύνεται.)* Γιατί με φοβάσαι, μικρό μου πουλάκι; Είμαι πια τόσο αποκρουστικός; Πότε θα πάρω την αγάπη που μου οφείλεις; *(Κάνει πάλι κίνηση να χαϊδέψει την ΙΩΑΝΝΑ. Εκείνη απομακρύνεται ξανά.)*

ΙΩΑΝΝΑ

Φοβάμαι. *(Παύση.)* Νομίζω χάνω το παιδί. Έτρεχα το απόγευμα στους βράχους. Μάλλον θα κουράστηκα πολύ.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

(*Σηκώνεται από το κρεβάτι.*) Μήπως γεννάς;

(*Γαύση.*)

ΙΩΑΝΝΑ

Δεν ξέρω. Αλλά...

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Αλλά... θα πρέπει να έρθει κάποιος ειδικός και να μας λύσει κάθε απορία. (*Οι ΜΟΙΡΕΣ, ως υπηρέτριες, του δίνουν δύο μάσκες, και κατευθύνεται με φόρα προς την ΙΩΑΝΝΑ.*)

ΙΩΑΝΝΑ

Όχι! Λυπηθείτε μας. Σας ικετεύω, μη μας σκοτώσετε. Χαρίστε στο παιδί μου τη ζωή, κι εγώ υπόσχομαι να σας αγαπώ για πάντα.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Πρέπει να νιώθεις πολύ ένοχη για να μου προσφέρεις ως αντίδωρο των αμαρτιών σου την αγάπη που μου οφείλεις.

ΙΩΑΝΝΑ

Πιστέψτε με, είμαι αθώα. Μη με σκοτώσετε.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Αυτή τη στιγμή δεν με απασχολεί ο θάνατός σου. Μην κλαις και δείξε την υπακοή που οφείλει μια γυναίκα προς τον άντρα της. Θα μου γεννήσεις

ένα μιάσμα. *(Της πετάει τη μία μάσκα.)* Φόρεσε αυτή τη μάσκα. Δεν θέλω κανένας να ξέρει πως αυτό που θα έρθει στον κόσμο το γέννησε η κόμισσα Ντ'Ερουβίλ.

ΙΩΑΝΝΑ

Φέρτε μου μια γυναίκα. Μια μαμή.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΛ

Μικρούλα μου, εγώ αποφασίζω εδώ μέσα. Όσο υπομένεις στη σιωπή, εγώ θα κάνω όσο πιο γρήγορα μπορώ, για να σε απαλλάξω από όσα υποφέρεις. *(Φοράει στο πρόσωπό του την άλλη μάσκα. Φωνάζει φεύγοντας στους υπηρέτες.)* Σελώστε το άλογό μου τώρα αμέσως.

(Η ΙΩΑΝΝΑ προσπαθεί να βγει από την κάμαρα. Βλέπει ότι όλες οι πόρτες είναι κλειδωμένες.)

ΜΟΙΡΕΣ

Το άλογο του κόμη τρέχει σαν δαιμονισμένο.
 Ο καλπασμός του ενώνεται με την καταιγίδα και τα κύματα του ωκεανού, που σκάνε με μανία πάνω στους βράχους.
 Ο ερημικός πύργος πολιορκείται από τη φύση και η Ιωάννα από τον φόβο και την ταραχή.
 Φυλακισμένη και ετοιμόγεννη.
 Ποιον να φωνάζει για βοήθεια;
 Όλοι οι υπηρέτες είναι υποταγμένοι στις προσταγές του κόμη.

(Η ΙΩΑΝΝΑ βαριανασαίνει. Οι πόνοι της γέννας δυναμώνουν.)

Θα τη σκοτώσει;
Ό,τι κι αν σχεδιάζει, καλό δεν είναι.
Ποιον θα της φέρει;
Δεν υπάρχει ελπίδα.
Ξημερώνει.
Θα είναι πικρό το τέλος της.
Δεν θα προλάβουν.
Μόνη θα το γεννήσει.
Βλέπω τη συμφορά να πλησιάζει.
Έρχεται η ώρα.

(Η ΙΩΑΝΝΑ χάνει τις αισθήσεις της και καταρρέει.)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Ο ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ μπαίνει στην κάμαρα σπρώχνοντας μέσα τον ΜΠΟΒΟΥΛΟΥΑΡ, στον οποίο έχει φορέσει μια μαύρη κουκούλα. Καθώς του μιλάει παίρνει τη λιπόθυμη ΙΩΑΝΝΑ στην αγκαλιά του και την ξαπλώνει στο κρεβάτι.)

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΑ

Άκου τι θα γίνει. Δεν θα κοιτάξεις τίποτε άλλο πέρα από τη γυναίκα που θα εξετάσεις. Σε περίπτωση που παρακούσεις τις εντολές μου, λογάριασε τον εαυτό σου νεκρό. (Στήνει τον ΜΠΟΒΟΥΛΟΥΑΡ ακριβώς μπροστά στην ΙΩΑΝΝΑ και του βγάζει την κουκούλα.) Ωραία. Αν πρόκειται για αποβολή, κοίτα να σώσεις τη ζωή της γυναίκας. Αν, όμως, το παιδί είναι ζωντανό, θα το φέρεις κατευθείαν σε εμένα. (Παύση.) Ξεκίνα.

(Ο ΜΠΟΒΟΥΛΟΥΑΡ διστάζει για λίγο. Τελικά κάνει ένα βήμα προς την ΙΩΑΝΝΑ.)

ΜΟΙΡΕΣ

Ο άντρας αυτός σηκώθηκε με τρομακτική βία από το κρεβάτι του. Ήρθε στον πύργο καβάλα σε ένα άλογο που έτρεχε σαν να το κυνηγάνε χίλιοι δαίμονες.

Στην εποχή μας, οι άνθρωποι, πιο αμόρφωτοι από ποτέ, ζητούν να μάθουν το μέλλον από τα άστρα.

Ο φυσικός και ο αλχημιστής,
ο μαθηματικός και ο αστρονόμος,
ο αστρολόγος και ο νεκρομάντης
είναι έξι ιδιότητες, που όλες συγκεντρωμένες τις έχουν μόνο οι γιατροί.

Κομπογιαννίτες. Χωρίς καμία επιστημονική μόρφωση, με γνώσεις κληρονομικές και εμπειρικές, επιδιορθώνουν σπασμένα χέρια και πόδια, θεραπεύουν ζώα και ανθρώπους, και λένε πως κατέχουν μυστικά που θα γιατρέψουν και τις πιο σπάνιες αρρώστιες.

Ο Μποβουλουάρ έχει τη φήμη μάγου, μα έχει σπουδάσει την ιατρική επιστήμη.

Όπως ο παππούς και ο πατέρας του, ειδικεύεται σε θέματα γεννήσεων, αμβλώσεων κι αποβολών.

Για αυτά κρατάει απόλυτη εχεμύθεια, κι ας γνωρίζει όλα τα μυστικά των οίκων της Νορμανδίας. Περίεργος σαν τ' αηδόνια. Φλύαρος σαν τους διπλωμάτες που μιλάνε συνεχώς, χωρίς να αποκαλύπτουν κανένα μυστικό τους.

Ένα μυαλό ανώτερο της εποχής του. Κοφτερό τόσο ώστε να κρατάει κρυφά όσα γνωρίζει και σκέφτεται.

(Ο ΜΠΟΒΟΥΛΟΥΑΡ πηγαίνει διστακτικά στην ΙΩΑΝΝΑ, η οποία είναι έτοιμη να γεννήσει. Ο ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΛ στέκεται σε μια γωνία χτυπώντας νευρικά τα δάχτυλά του σε ένα έπιπλο.)

ΙΩΑΝΝΑ

(Χαμηλόφωνα στον ΜΠΟΒΟΥΛΟΥΑΡ και βαριανασαίνοντας.) Μην του δώσετε το παιδί.

ΜΠΟΒΟΥΛΟΥΑΡ

(Χαμηλόφωνα στην ΙΩΑΝΝΑ.) Τι ακριβώς συμβαίνει;

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΛ

Να σε ακούω. Μίλα δυνατά, αλλιώς θα σταματήσεις να μιλάς μια για πάντα.

ΜΠΟΒΟΥΛΟΥΑΡ

Πείτε μου καθαρά τι συμβαίνει. Φωνάξτε, ουρλιάξτε αν θέλετε, γιατί αυτός θα μας θάψει και τους δύο. (Γιάνει το χέρι της ΙΩΑΝΝΑΣ.) Κουράγιο, καλή μου κυρία.

ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΛ

Σε βλέπω. Κοντά τα χέρια σου.

ΜΠΟΒΟΥΛΟΥΑΡ

Α! Κάνει και ζήλιες ο κύριος.

(Ο ΚΟΜΗΣ ΝΤ'ΕΡΟΥΒΙΛ τον κοιτάζει επιθετικά. Η ΙΩΑΝΝΑ βγάζει μια κραυγή πόνου. Ο ΜΠΟΒΟΥΛΟΥΑΡ ετοιμάζει την ΙΩΑΝΝΑ για τη γέννα.)